

Főszerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Felelős szerkesztő:
Maszy Mihály

Onor. Biblioteca Universității din Cluj Sibiu

DÉNYVIRLAP

A timiștorontali törvénysek bej. sz. 85. (Dos. No. 934/1938)
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRE
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Cluj, Clujului din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

Megélénkült keleten a harcok. A Szovjet a kubáni hídfő keleti szakaszán, valamint Iszjum körzetében heves támadásokat indított, melyekre a tengelycsapatok kemény, sikeres ellentámadásokkal válaszoltak. A német távirati iroda legújabb harctéri jelentése szerint Krimszkájától délnyugatra, a kubáni hídfő keleti arcvonalán tegnap hajnalban nagy szovjet támadás indult. A támadás célja az utóbbi napokban német kézre került területek visszaszerzése. A támadást a tengelyvédelemnek sikerült elhárítania, délben azonban a szovjet ezredek jelentős páncélos és légi támogatással, újabb támadásra indultak. A harcok még tartanak. Egy DNB. jelentés szerint sikerült meghiusítani a szovjet csapatoknak azt a szándékát, hogy átkeljenek a Kubán folyón. Az Azovi-tenger lagunavidékén kisebb orosz támadásokot vertek vissza. A légi háború tegnap is élénk volt. London az elmúlt éjszaka támadta a német légierőt. Az olasz területek ellen intézett szövetséges légitámadások alkalmából Porto Empedocle, Trapani és Pantelleria-szigete fölött a tengely vadászpilótái egy nap alatt huszonnégy támadó gépet lőtek le.

Moszkva feltételei

Ezen brit külügyminiszter közvetítő fáradozása eredményeképp Moszkva megjelölte azokat a feltételeket, melyek teljesítése esetén hajlandó lenne a lengyel emigráns-kormányval való diplomáciai kapcsolatainak újrafelvételére, — jelentette tegnap a Stockholms Tidningen című svéd lap londoni tudósítója. Az Euróapress híradásai szerint Moszkva feltételei ezek lennének: 1. A szovjetellenes elemek kikapcsolása a lengyel kormányból, tehát ennek gyökeres átalakítása. 2. Az angol területen állomásozó lengyel csapatok körében folyó szovjetellenes izgatás megszüntetése. 3. A londoni lengyel sajtó megrendszabályozása. 4. A szovjet-lengyel hárfarvita felfüggesztése a háború végéig.

Amerikai lengyelek állásponta

A német távirati iroda angol lapszemlájében idézi a Daily News newyorki tudósítását, mely az Egyesült Államokban a lengyel érdekek védelmére alakult bizottság állásfoglalását ismerteti. Ez a lengyel bizottság hír szerint elhatározta, hogy szembefordul a Szovjet szándékaival. Az amerikai lengyelek merev magatartásának rugója — Washingtonból nézve — abban a tényben keresendő, hogy Moszkva terjeszkedési tervei szöges ellentétben állanak a lengyelek háború utáni elközelítései. A Daily News emlékeztet arra, hogy Sztalin oly tervet dolgozott ki, mely szerint a Szovjetszövetség a háború megnyerése esetén bekebelezné Finnországot, a balti államokat, Lengyelországot és azokat a balkáni területeket is, melyekre igényét több ízben hangoztatta. A moszkvai kormány ezenfelül a háború után Norvégiának és Svédországnak szovjet ellenőrzés alá helyezését kéri.

Washington és a béke

Franco tábornok, spanyol államfő amerikai beszédének hivatalos amerikai reszről csekély visszhangja volt Egy

A kubáni hídfő keleti arcvonalán ellentámadással visszaverték a Szovjet rohamait

Krimszkájától délnyugatra tegnap délben nagy szovjet támadás indult, a harcok még tartanak. Csille délamerikai köztársaság megszakította diplomáciai kapcsolatát Franciaországgal, Romániával, Magyarországgal és Bulgáriával — Megkoronázták az új tuniszi beyt

Litvinov washingtoni szovjet nagykövét nem tér vissza állomáshegyére?

elkésztett nyilatkozatot ismertettek most a jelentések: Elmer Davis, az USA háborús tájékoztató irodájának főnöke egy hivatalos jelentésben megállapítja, hogy „nem lehet szó megegyezéssel békéről. Éppen ezért Franco tábornok legutóbbi békeközlését javaslati semmiféle visszhangra nem találtak Washingtonban”.

Távol-Kelet

Tokió bő részletességgel tárja a világ közvéleménye elé azokat a nankingi jelentéseket, melyek a csungking-kínai haderők kebelében mutatkozó bomlási tünetekről szólnak. Legutóbb Csangkajsek tábornagy két pártító tábornoka vezette át csapatait a nacionalista kínai hadsereg táborába. Megragadva ezt az alkalmat, a nankingi haderők vezérkari főnöke felszólította Csangkajsek haderőinek legénységét és tisztjeit, csatlakozzanak a nemzeti kínai hadsereghez. A felhívás szerint a nankingi kormány Szun-Jat-Szen, a híres kínai forradalmár és volt köztársasági elnök elveit követi a keletázsiai népek egyesítésében. Szun-Jat-Szen, mint ismeretes, alapítója volt a forradalmi Tumenku-pártnak, (ebből alakult a későbbi Kuomintang-mozgalom, amely Dél-Kínában megbuktatta a császárságot). Szun-Jat-Szen, aki menekültként egy időben Angliában, majd

Japánban élt, 1912-ben a kínai köztársaság elnöke lett. Abban a hiszemben, hogy a kormánya ellen szított ellenforradalomnak személye az oka, lemondott tisztségéről, de amikor látta, hogy ezzel a lépéssel a véres megtorlást nem hártotta el, 1917-ben Kantonban újra megindította a forradalmi mozgalmat és 1925-ben győztesen bevonult Pekingbe. Ugyanebben az évben halt meg, a kínaiak egyik legnagyobb államférfiüként emlegetik Szun-Jat-Szen elveinek — a keletázsiai összefogás szükségességének — hangsúlyozása a nankingi kormány részéről kétségtelenül egyes saikkuzás és a kedvező lélektani pillanatot is kiválasztották erre: Csungking nagy nehézségekkel küzd a Szoong, Csangkajsek külügyminisztere éppen az angolszász szövetségesek hathatósabb támogatását sürgeti ma Washingtonban.

Lord Strabolgi véleménye

— Politikai és lélektani szükségesség annak megakadályozása, hogy a japánok meghódíthassák Indiát — írja lord Strabolgi az egyik argentin lapban. Az angol politikus szerint Japán indiai terjeszkedési terveinek már is kibontakoztak a körvonalai. A burmai brit offenzíva nem járt eredménnyel, az Akyab elfoglalásáért indított angol támadásokat a japánoknak sikerült meghiusítaniok.

ugyanakkor a nyugatburmai határai felforrósuló japán erők megrohanással fenyegetik india keleti tartományait. Strabolgi súlyosnak minősíti Csungking-Kína helyzetét is. A fegyver- és élelmiszerhiányon sürgősen segíteni kell, — írja. A csungkingi haderők által ellenőrzött területek értékes támaszpontjai a szövetségeseknek s elvesztésük a Japán ellen folyó hadműveleteket felette károsan befolyásolná. Ehhez járul Ausztrália szorongatott helyzete. Nem titok senki előtt sem, hangoztatja Strabolgi, hogy az Ausztráliát környező szigeteken a japánok nagy erőket vontak össze.

Beefejezésül az angol politikus igazat ad Roosevelt elnöknek abban, hogy a csendeseceáni háborúban a késlekedés vagy az erők megosztása súlyos fordulatokat idézhet elő. „A szövetségeseknek az egész világot átfogó szempontok szerint kell igazodniok és döntéseiket meghozniok”, — hangoztatja Strabolgi lord.

AzAttu szigetéről (Aleuták) Tokió által jelentett amerikai gáztámadást illetékes washingtoni helyen cáfolják. A tokiói sajtó ezzel szemben a gáztámadásról szóló Domej-jelentések kapcsán félhíborodásának ad kifejezést és nagy érdeklődéssel várja a hivatalos japán vizsgálat eredményét. (—)

Jelentéseink a harcterekről

Ujabb éjszakai repülő támadás London ellen

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harctéren a kubáni hídfő keleti szakaszán és Iszjum körzetében a polisevisták heves tüzserégi előkészítés után páncélosok és harci repülőgépek támogatásával megtámadták a német állásokat. A németek ellentámadással visszaverték őket. E harcok közben a bolsevisták egyedül a kubáni hídfő egyik hadosztálya szakaszán 15 páncélost veszítettek.

Szicília partvidékén, a La Manche-csatorna fölött az Atlanti óceán partjai

mentén tegnap német vadászpilóták, a légi erő légvédelmi tüzserége és a haditengerészet biztosító járművei összesen 25 ellenséges repülőgépet lőttek le, közöttük több nehéz bombázót.

London körzetében az elmúlt éjszaka is katonai fontosságú célpontokat nehéz ürméretű bombákkal bombáztak. Egy német repülőgép nem tért vissza.

A német légi erő légvédelmi tüzserége jelentette, hogy a háború kezdete óta a 10 000-ik ellenséges repülőgépet lőtték le.

Az olasz hadijelentés

Róma. (Rador). Az 1089-ik számú olasz hadijelentés:

Olasz torpedóvető repülőgépek az algériai partok mentén haladó ellenséges hajókaraván megtámadva, három nagy tonnatartalmú kereskedelmi gőzöst eltaláltak. Ezek közül egy 10.000 tonnás hajó elvesztettnek tekinthető.

Ellenséges légi alakulatok gépfegy-

verrel tüzeltek több calabriai helységre s bombákat dobtak Porto Empedocle és Trapani városára, valamint Pantelleria szigetére. Az anyagi kár csekély, az áldozatok számát még nem közölték. Ezekben a támadásokban az olasz vadászpilóták és a légvédelmi tüzserég huszonnégy ellenséges repülőgépet lőttek le.

„A súlyos órákban nincsenek határai a kötelelességteljesítésnek“

Róma. (Stefani). Rosi olasz tábornok, a nagyvezérkar főnöke május 13-án napiparancsot adott ki, melyben elismeréssel emlékezik meg az I. olasz hadsereg vitéz magatartásáról és emberfeletti harci teljesítményéről, mely becsületet szerzett az olasz fegyvereknek, jóllehet az óriási számbeli és

anyagi fölényben lévő ellenséggel szemben végül is meg kellett szüntetnie az ellenállást. „Nem az ellenség győzte le őket — hangzik a napiparancs — hanem a sors, mely legjobbjaink áldozata árán megerősítette azoknak a népeknek az élethez való jogát, amelyek hisznek az áldozat erkölcsi értékében”.

A napiparancs a továbbiakban idézi Messe tábornoknak, az I. olasz hadsereg hős parancsnokának napiparancsát, majd azzal a megállapítással fejeződik be, hogy a súlyos órákban nincsenek határai a kötelelességteljesítésnek. Ma csak egy feladata van mindenkinek: „Megkeményíteni az akaratot, hogy hittel küzdjünk a győzelemig!” — fejeződik be a vezérkar főnökének napiparancsa.

LÉGIPIRÁDÓ LONDONBAN

Amszterdam. (DNB). A Reuter brit hírközlő ügynökség jelenti, hogy szerdára hajló éjszaka Londonban két ízben volt légi pirádó.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK HADÜGYMINISZTERE ELLISMERŐEN NYILATKOZOTT A TUNIZIAI TENGELYVEDELMEKRŐL

Madrid. (Rador). A Stefani olasz hírügynökség tudósítása idézi a Alcazar című spanyol lap washingtoni jelentését, mely szerint Stimson, az Egyesült Államok hadügyminisztere az északamerikai sajtó képviselőinek adott nyilatkozatában elismeréssel emlékeztet meg az olasz és német csapatok hősiességéről, melyek a végsőkig harcoltak Tuníziában.

EGY ANGOL KATONAI SZAKÉRTŐ EURÓPA MEGROHANÁSÁNAK NEHEZSÉGEIRŐL

London. (Europapress). A Daily Telegraph hétfői számában H. G. Martin tábornok, a lap katonai szakértője nem látja kecsegtetőnek a szö-

vétségek ez évi európai partraszállási lehetőségeit. Angliának és az Egyesült Államoknak nincs elég repülőgépe erre és még meglepetések is érhetik a szövetségeket a Földközi-tengeren a tengelyhatalmak részéről.

A brit katonai szakértők a továbbiakban foglalkoznak a Japán ellen veselkedő háború kérdéseivel. Arra a következtetésre jut, hogy Japán ellen a szövets-

gek csak úgy érhetnek el eredményt, ha az oroszok megengedik nekik, hogy a keletázsiai szovjet támaszpontokat felhasználhassák a japánok ellen a támadásra. Így a legjobb út Japán felé az Aleuták szigetcsoportján és Kamcsatkán keresztül lenne, de ezek az elgondolások egyelőre homályosak és csak elméleti síkon mozognak, — írja Martin tábornok.

Német válasz a völgyzáró-gátak bombázásához küldött ellenséges hirmagyarázatokra

Berlin. (Rador). Az ellenséges sajtó nagy cikkeket számol be a legutóbbi brit légitámadás során két völgyzáró gát ellen elért állítólagos eredményről.

A német távirati iroda munkatársa ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy bár a két völgyzáró gát elleni támadás okozta kár a polgári lakosság körében érzékeny veszteséget okozott, hadigazdálkodási szempontból a kár aránylag csekély s könnyen kiküszöbölhető. A két vizerő-mű termelte villanyáram ugyanis csak csekély részét képezi a termelésnek és kizárólag a német csuftermelés ki-egyenlítésére szolgált.

A kitiűő német összekött. rendszer lehetővé teszi, hogy nehézség nélkül pótolják a gátak elvesztése nyomán előállott villanyáram-hiány mennyiségét.

ANGOLSZÁSZ SAJTÓHANGOK A TENGHERALATTJÁRÓ-HÁBORÚRÓL

Genf. (DNB) Londomból jelentik: A Daily Telegraph című angol lap arról ad hírt, hogy Horne ellentengernagy az alsóház

költségvetési bizottságának ülésén mondott beszédében kijelentette, hogy a szövetségesek hajótervesztése jelentős.

— Az ellenség sokját több tengeralattjárót épít, mint amennyit elsüllyeszthetnek, — állapította meg Horne.

A New York Herald című amerikai lap tiltakozik a szövetségesek hajótervesztésé-geinek titokbantartása ellen. „Ha Churchill és Roosevelt, aki a titokbantartás módszere mellett karoskodik, őszintén feltárta volna a szövetséges hajózás múlt évi óriási veszte-

Megtámadtak hét japán kórház hajót

Tokió. (DNB). A japán császári főhadiszállás szerdán délelőtt jelentette, hogy január 1-től április hónap végéig az északamerikai repülőgépek és tengeralattjárók kilenc esetben intéztek támadást hét japán kórház-hajó ellen. A hét hajó közül három megrongálódott s a fedélzetén tartózkodók közül többen meghaltak vagy megsebesültek. Valamennyi kórház-hajó a megkülönböztető jelet viselt

segeit, az amerikai haditengerészet vezetősége ma nem lenne abban a kényszerhelyzetben, hogy a tengeralattjáró-kérdés megoldása felett töprengjék”, — írja a new-yorki lap.

ISMÉT FELSZÍNEN A TANGERI-KÉRDÉS

Buenos Aires. (Europapress). Amióta Tanger a spanyolok birtokába került, az angol közlekedési vonalak a Földközi-tengeren nincsenek teljes biztonságban még a legutóbbi északafrikai események után sem. Ezt a megállapítást More Belisha tette, Anglia egykori hadügyminisztere a La Razón című lapban megjelent cikkében. Belisha szerint az előbb nemzetközi Tanger birtokbavétele csak úgy történhetett meg, hogy Franco felhasználta Anglia pillanatnyi gyengeségét. Egyébként megírja azt is, hogy a németeknek még mindig szabad mozgásuk van Észak-Afrikában, természetesen csak a spanyol területeken.

Nanking. (Stefani). Pang-Pinszu és Szun-Thyng kínai tábornokok, akik hadseregeikkel együtt a nacionalista Kína hadseregéhez csatlakoztak, üzenetet küldtek a csungkingi kormány hadseregeinek tisztjeihez és katonáihoz és arra buzdították őket, hogy pártoljanak át a nankingi kínai kormányhoz.

A két tábornok üzenetét aláírták a nacionalista kínai véderő vezérkari főnökei is.

A politikai arcvonal

Csile megszakította diplomáciai kapcsolatát Franciaországgal, Romániával, Magyarországgal és Bulgáriával

Buenos Aires. (DNB). Hivatalosan jelentik Santiago de Chiliből, hogy Csile délamerikai köztársaság kormánya megszakította diplomáciai kapcsolatát Franciaországgal, Romániával, Magyarországgal és Bulgáriával.

VATIKANI CAFOLAT SPELLMAN ISZTANBULI TÁRGYALÁSAIVAL KAPCSOLATBAN

Vatikánváros. (Europapress). Azokat az amerikai forrásból származó híreket, amelyek szerint Spellman érsek Isztambulban a Vatikán megbízottjaival tárgyalásokat folytatott Itália részére szóló békeközvetítés ügyében, vatikáni jól tájékozott körök a leghatározottabban cáfolják. A valóságban csak az történt, — mondják — hogy Spellman meglátogatta Roncalli érseket, a Szent-Ézsékbé isztanbuli megbízottját, akihez régi baráti kapcsolatok fűzik.

A DÉLAFRIKAI ELLENZÉK VEZÉRE KÜLÖNBÉKÉT SÜRGET

Fokváros. (Europapress). „A Dél-afrikai Uniónak külön békét kellene kötnie a tengelyhatalmakkal és vissza kellene vonnia csapatait a frontról”. Ezt a felfogást vallotta dr. Malan, a dél-afrikai ellenzék vezére, egy választási gyűlésen hétfőn mondott beszédében. „Mihelyt hatalomra kerülünk, — mondotta szívesen — azonnal megszakítjuk részvételünket a háboruban és visszavonjuk csapatainkat saját hazánk védelmére”.

Dr. Malan meg van győződve arról, hogy Anglia és az Egyesült Államok győzelme esetén a bolsevizmus terjedne el Dél-Afrikában és akkor a bolsevizmus meg fog semmisíteni mindent, ami „drága egy keresztényi nemzetnek és ami szent a fehér faj előtt”. A Dél-afrikai Unió szempontjából jobb lenne a német győzelem, másképp a bolsevizmus lesz urrá az egész föld felett. — fejezte be beszédét a dél-afrikai ellenzék vezére.

KOMMUNISTA TEVÉKENYSÉG ALGIRBAN

Berlin. (DNB). Algírban a kommunista tevékenység egyre nyitabb lesz és különösen azokban a városnegyedekben erősödik a kommunista mozgalom, ahol nagyobb számban vannak munkásrész-terek. A kommunista propaganda főleg arról igyekszik meggyőzni a lakosságot, hogy rövidesen a kommunista párt kerül uralomra Észak-Afrikában; röpirat-

okban hirdetik, hogy Sztalin beavatkozásával hamarosan kommunista kormányt alakítanak Francia-Afrikában.

UJABB HITEL TÖRÖKORSZÁG FEGYVERKEZÉSÉRE

Isztambul. A török nemzetgyűléshez törvényjavaslatot terjesztettek be, amely meghosszabbítja a fegyverkezés céljára előirányzott 120 millió török font hitelt.

BROOKE NYILATKOZATA

Genf. (DNB). Egy londoni távirati je-

Moszkva feltételei a lengyel kormánnyal való kapcsolatok helyreállítása tekintetében

Stockholm. (Europapress). A Stockholm Tidningen című svéd lap londoni érke-ésülése szerint a szovjetorszag-lengyel viszály elsímitására irányuló brit erőfeszítések bizonyos mértékben eredményre vezettek. A Kreml — a svéd lap tudósítók jó forrásból származó értesülése szerint — hajlandó lenne a diplomáciai kapcsolatok helyreállítására egy átalakított lengyel kormánnyal, ezt azonban pontosan körvonalazott feltételekhez köti. A feltételeket Eden brit külügyminiszter utján már a londoni lengyel

lenség szerint Sir Basil Brooke, Észak-Irország miniszterelnöke a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az ir kormány mind-ig azon a nézeten volt, hogy a Birodalom többi országának terheiben és felelősségében osztoznia kell. Brooke említést tett arról, hogy a brit kormány egy időben lemondott az északirországi kötelező katonai szolgálattal bevezetésének elrendeléséről.

Befejezésül Észak-Irország miniszterelnöke hangoztatta, hogy kormányának egyik lényeges célkitűzése az alkotmányos állapot fenntartása az országban.

emigráns-kormányának tudomására hozták. Ezek a következők:

1. Az összes szovjetellenes elemek haldékelan kiküszöbölése a lengyel kormánnyól.
2. Az angol területen állomásozó lengyel csapatok körében vessenek véget a szovjetellenes propagandának.
3. Az Angliában megjelenő lengyel lapok szigorúbb sajtóellenőrzés alá kerüljenek.
4. Lengyelország jövő határait illetően a háború befejezéséig függesszenek fel mindenféle viták.

Litvinov nem tér vissza Washingtonba?

Stockholm. (DNB). A Stockholm Tidningen című svéd lap washingtoni tudósítója az Egyesült Államok fővárosának politikai köréből szerzett értesülés alapján azt írja, hogy ott kételkednek, hogy Litvinov szovjet nagykövét visszazár állomáshelyére. Ismeretes, hogy Litvinov röviddel a lengyel-szovjet viszály kitörése után hívták Moszkvába.

MACKENZIE KING A FEHÉR HÁZBAN

Amsterdam. (DNB). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti, hogy Mackenzie King, Kanada miniszterelnöke megérkezett Washingtonba és bekapcsolódott Roosevelt elnök és Churchill miniszterelnök tanácskozásaiba.

Pétain és Laval fogadja a távo-létében Tuniszban halálraítélte Esteva tengernagyot

Vichy. (Havas-OFI). A Tuniszból Franciaországba érkezett Esteva tengernagyot tegnap Pétain tábornagy, francia államfő fogadta. Esteva kihallgatáson jelent meg Laval miniszterelnöknek is.

Párizs. (DNB). A francia sajtó élénken foglalkozik azzal a ténnyel, hogy Esteva tengernagyot és négy más, vichybarát francia kormányfőtisztviselőt Tuniszban halálraítéltek. Foglalkoznak a lapok a tuniszi bey száműzetésével is. Az A u j o u r d h u i című lap azt írja, hogy a tuniszi bey tiszt-ségéhez ősi hagyományok fűződnek, melyek eredete 1691-ig nyúlik vissza s melyet az USA külügyminisztériuma sem tűntet el a máról-holnapra. Szidi Alim pasa, az új tuniszi bey, nem szelkíthat a hagyományokkal.

MEGKORONAZTAK AZ UJ TUNISZI BEYT

Tanger. (Stefani). Tuniszban az angol-amerikai parancsnokság elrendelte az új tuniszi bey megkoronázását. A koronázási szertartás hétfőn, nagy sietséggel, titokban ment végbe s a lakosságot csak utólag tájékoztatták a történetről. A koronázási szertartáson a tuniszi francia helytartó nem volt jelen, hanem Juin tábornokkal helyettesítette magát.

A VOLT TUNISZI BEY UTBAN MADAGASZKÁR FELE

Róma. (Transkontinent Press). Szidi Mohamed, a volt tuniszi bey, akit Madagaszkár szigetére száműzték, huszonötödömá-gyal utban van Kelet-Afrika felé.

Havi szemle

Nagy örömet jelent mindnyájunknak, hogy most már bizonyossá vált az aradi Havi Szemle keresztényi és nemzeti szépirodalmi havi folyóirat megjelenése. Olvasóink látják, hogy a Déli Hírlap megtett az utóbbi időben minden lehető arra, hogy szépirodalomról is legalább izelítőt adjunk. A mi terünk azonban annyira korlátozott, hogy sem az olvasók szépirodalmi kívánságait kielégíteni nem vagyunk képesek, sem tollforgatóinknak nem tudunk elegendő helyet szorítani. A 20 oldalnyi Havi Szemle ezeket a hiányosságokat jelentős mértékben pótolhatja. Lesz mit olvasnunk, azaz írónknak lesz terük szemleli termékeik elhelyezésére. Felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy előfizetéseiket a Havi Szemlére minél előbb intézzék el az aradi szerkesztőségben, Str. Brătianu 2—4. sz. alatt, mert a folyóirat példányszáma is szigorú korlátozás alá esik a papírral való szükséges takarékoskodás miatt. A fél évi előfizetés ára 360 lei, egy szám ára 60 lej.

ROMÁN—BOLGÁR—TÖRÖK VASUTI MEGBIZOTTAK TANÁCSKOZÁSAI. (Isztambul). A román és bolgár államvasutak megbízottai Isztambulba érkeztek, hogy ott a török államvasutak képviselőivel utasforgalmi és druforgalmi megbeszéléseket folytassanak (Rador).

LAPESZÜNTETÉS TÖRÖKORSZÁGBAN. (Isztambul). A „Journal d'Orient” című francia nyelvű napila megjelenését szombaton betiltották. A lap megszüntetésének okát nem hozták nyilvánosságra.

KETSZÁZ NÉMET ÉS SZÁZHARMINC OLASZ LAP JELENIK MEG AZ USA-BAN. (Stockholm.) Közvetlenül az Egyesült Államoknak a háborúba való belépése után Amerikában azt követelték, hogy a kormány tültsa meg a nem angol nyelvű újságok megjelenését. Egyes politikusok azonban a demokrá-tiák által hirdetett egyenlőségre való hivatkozással ez ellenézték. Tény, hogy az Egyesült Államokban jelenleg is 1402 újság jelenik meg 38 különböző nyelven. Ezek között van 200 német és 130 olasz nyelvű újság.

HALÁLRA ÍTÉLT BOLGÁR KOMMUNISTÁK. (Szófia). A plovdivi katonai bíróság négy kommunistát halálra, három életfogytiglani, négyet pedig 15 évi fegyházra ítélte.

ROOSEVELT FIAINAK MEGPRÓBÁLTATASAI. (Stockholm). Roosevelt Elliot ezredes, Roosevelt elnök idősebb fia, aki mint pilóta teljesít szolgálatot az amerikai légi haderőben, a levegőben összehúzózott egy másik repülőgéppel és lezuhant. Az elnök fiának nem esett komolyabb baja. Roosevelt másik fia, Roosevelt James maláriában megbetegedett és jelenleg az egyik san-diegoti kórházban fekszik.

A LONDONI TÖRÖK KÖVET OTTHON. (Isztambul). (Transkontinent Press) Ankarából jelentik, hogy Orhan, Török ország londoni nagykövete utban van a török főváros felé, ahova rövid szabad-ságra utazik.

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

Főmunkatársak:

CSAKANY BELA dr.
és
TAKÁTS LAJOS dr.

10

A hét gazdasági eseményeinek sorában szerepel a katonai és polgári ellátási államtiktárság rendelete, amellyel a parasztnalokra nézve kötelezővé tette a százszázalékos kiírást. A nem százszázalékos kiírással szolgáló gépeket és készülékeket lepecsételik. Buzadarát szentel a parasztnalok nem állíthatnak elő. Mind a gabonának valamely parasztnalomba szállításához, mind az örömlénynek onnan való elszállításához öröli engedély, illetve örömlény-jegy szükséges. A rendelet még arra kötelezi a parasztnalokat, hogy minden hónap 1-én jelentést terjesszenek be az illetékes községhez. (M. O. 1943 V. 10., 1201. számú rendelet.)

A földművelésügyi minisztérium arra kötelezte a gazdákat, hogy a lucerna-, főheres és más ültvényekben található elsődiéket késedelem nélkül irtsák ki. A gazdák szaktanácsért az illetékes mezőgazdasági szervhez forduljanak. A rendelet végrehajtójának elmulasztóját 250 lejtől 10.000 lejig terjedhető pénzbírsággal sújtják. (M. O. 1943 V. 14., 101.487. számú rendelet.)

Az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtiktárság kimondta, hogy a cserzőműhelyeknek feldolgozásra adott bőrt mint félkészárut csak boeskor előállítására lehet felhasználni. (M. O. 1943 V. 15., 21.580. számú rendelet.) Szabályozta az államtiktárság a polgári szükségletre adott nyersbőr-mennyiségből származó félkész-árúknak láb-beli gyártására való felhasználását is. (M. O. 1943 V. 15., 21.581. számú rendelet.) Egy harmadik rendelettel az államtiktárság korlátozta a bőrből készíthető cikkek számát. (M. O. 1943 V. 15., 21.582. számú rendelet.)

A románosítási államtiktárság szabályrendeletben szegte le, hogy az állami házak bérője milyen javításokat és szolgáltatásokat köteles végezni, illetve fedezni. (M. O. 1943 V. 11., 15.260. számú rendelet.)

A pénzügyminisztérium megszabta a mézszárosok részéről a vágóhídon levőgött állatokra fizetendő átalány-adó összegét. (M. O. 1943 V. 14., 252.427. számú rendelet.)

Az ár-kormánybizottság fizetés-szabályozó tevékenysége során ezúttal a papírgyárakban dolgozó munkások részére állapított meg legalacsonyabb és legmagasabb munkabért. (M. O. 1943 V. 14., 180. számú rendelet.)

A külügyminisztérium második pótgjegyzéket adott ki azokról az államokról, amelyeknek ittélő alattalvól lakbér-szerződésük meghosszabbításában részesülnek. (M. O. 1943 V. 7); az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtiktárság megalakítottának jelentette ki a gyapothivatalt. (M. O. 1943 V. 11., 18.936. számú rendelet); a drogériák csak az egészségügyi minisztérium előzetes engedélyével költözhetnek el jelenlegi üzlethelyiségükből. (M. O. 1943 V. 6., 6523. számú rendelet), végül a vasuti vezérigazgatóság szabályozta azt, hogy mely megye honnan szerezheti be téli tüzelőfáját. (p. j.)

Határidő napló

MÁJUS 23:

A jövedelmezőségi arányszámok el- leni fellebbezés (kontesztáció) benyújtásának határnapja. A fellebbezés a pénzügyminisztériumhoz nyújtandó be.

Képes levelezőlapok az erre vonatkozó propaganda minisztériumi rendelet értelmében eddig a gyárak csak a rendeletben felsorolt nyolcféle cernát készíthetik.

MÁJUS 28

Az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtiktárságnak a hivatalos lap április 28-i 97. számában megjelent 11.838. számú rendelete értelmében ezen a napon túl a gyárak csak a rendeletben felsorolt nyolcféle cernát készíthetik.

Készítőünet keresnek azonnalra. Cimeket "Gyakorlót" jellegre a timisoarai kiadóba kérek.

A havi átalány-adó bizonyos foglalkozási ágakban

A hivatalos lap május 5-i 103. száma közli a pénzügyminisztérium végzését bizonyos szakmákban dolgozó személyek havi adójának összegéről, akiknek jövedelme nagyjából borralalóbból vagy pedig a munkaadó és a kiszolgált személyek által juttatott egyéb — nem állandó jellegű — összegekből tevődik össze.

A havonta fizetendő átalány-összeget a minisztérium a munkaadó jövedelmével arányosan állapítja meg és ennek alapján a következő csoportokat létesítette:

Az első csoportba tartoznak az évi 75.000 lejnél kisebb adójövedelmű vállalatok; a második csoportban vannak a 75.001—150.000 lej, a harmadik csoportban a 150.001—300.000 lej, a negyedik csoportban a 300.001—1.000.000 lej és végül az ötödik csoportban az 1.000.000 lejnél felül; adójövedelemmel rendelkező vállalatok.

Az átalány-adó foglalkozások szerint

A fenti csoportok egyikébe tartozó alább felsorolt alkalmazottaknak havi átalány-adóösszege:

1. *Fodrászszemélyzet, tyúkszemvágó:* I—II. csoport 200 lej, III. csoport 450 lej, IV. csoport 750 lej, V. csoport 800 lej.

2. *Vendéglői, kávéházi és mulatóhelyiségben dolgozó pincérek:* I. csoport 250 lej, II. csoport 450 lej, III. csoport 750 lej, IV. csoport 1300 lej, V. csoport 2000 lej.

3. *Falatozóban dolgozó pincérek:* I. csoport 100 lej, II. csoport 250 lej, III. csoport 450 lej, IV. csoport 750 lej, V. csoport 1300 lej.

4. *Kisegítő pincérek és egyedárusítási cikkek árusítói a vendéglőkben és kávéházakban:* I—III. csoport 100 lej, IV—V. csoport 250 lej.

5. *Ruhatárosok mozikban, színházakban, vendéglőkben, mulatóhelyeken és fürdőkhöz:* I—II. csoport 100 lej, III. csoport 250 lej, IV—V. csoport 450 lej.

6. *Szállodai portások:* I. csoport 250 lej, II. csoport 450 lej, III. csoport 750 lej, IV. csoport 1300 lej, V. csoport 2000 lej.

7. *Műsorárusítók mozikban és színházakban:* I—III. csoport 100 lej, IV. csoport 250 lej, V. csoport 450 lej.

8. *Fürdői kiszolgáló személyzet, gyuró (masször):* I—II. csoport 100 lej, III. csoport 250 lej, IV. csoport 750 lej, V. csoport 1300 lej.

9. *Szállodai szobaasszonyok:* I—II. csoport 250 lej, III. csoport 450 lej, IV. csoport 750 lej, V. csoport 1300 lej.

10. *Szállodai szolgák (londinerek):* I—III. csoport 100 lej, IV. csoport 250 lej, V. csoport 440 lej.

11. *Felvonó-kezelők:* I—II. csoport adómentes, III—IV. csoport 100 lej, V. csoport 250 lej.

12. *Cipőtisztítók (alkalmazottak):* I—V. csoportban 100 lej.

13. *Vasuti életrézkocsik személyzete:* 450 lej.

14. *Hálókocsik személyzete:* 1600 lej.

15. *Vasuti és kikötői hordárok:* 250 lej.

A megállapított adót csak a tizenhatodik évüket betöltött alkalmazottak fizetik. Amennyiben az alkalmazottnak még külön rögzített (fix) fizetése is van, mely után egyenesadót fizet ez az adó a felsorolt átalány-összeget meghaladja, akkor átalány-adót nem köteles fizetni. (—s—)

Az új szabotázstörvény

(ÖSSZEFOGLALÁS)

A törvényhozó a törvény hatályát a kézművesekre is kiterjesztette. A törvény tehát a kereskedőre, iparosra és kézművesre is kötelező rendelkezéseket tartalmaz. Ismertetésünkben az iparos elnevezést abban az értelemben használjuk, miként azt a nemzetgazdasági minisztérium legutóbb szabályozta. Nevezetesen, iparos az, aki husznál több ierővel és tíznél több szakmunkással dolgozik. Aki ennél kisebb üzemmé bir, kézművesnek számít.

Az új törvény — súlyos büntetések terhe alatt — a következő fontosabb kötelezettségeket szabja meg:

KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK KÖTELEZETTSÉGEI

1. Állandó székhellyel kell birtokni.

2. Cégüket be kell jegyeztetni. Ez a rendelkezés úgy értelmezendő, hogy kereskedelmi tevékenységet rendszeresen mindaddig nem szabad gyakorolni, míg az illető kereskedőt vagy iparost a kereskedelmi és ipari kamara cégjegyzékébe be nem iktatták. A kereskedelmi foglalkozás folytatására kiadott jogosítvány egymagában nem elég az üzlet megnyitására. A tevékenység megkezdésével vární kell addig, míg a jogosítvány alapján a céget be is jegyezték. A bejegyzés alól csak ott van kivételnek helye, ahol az ipar képesítéshez van kötve és ahol az iparos a munkakamara tagja s mint ilyen nem köteles bejegyezett céggel birni.

3. Mind a kereskedő, mind az iparos köteles helyisége fölél cégtáblát kifüggeszteni. A cégtáblán fel kell tüntetni a cégjegyzési számot.

4. Társas cégeknek az üzlethelyiségben látható helyen ki kell függeszteniük az illetékes kamara tanusítványát arról, kik a cég társtulajdonosai s az elárúsítóhelyiségnek ki az üzletvezetője. Részvénytársaságoknál a tanusítványnak az igazgató és üzletvezető személyét kell feltüntetni.

5. A fogyasztóknak élelmiszernél 3000 lejen alul jegyzéket, azonfelül számlát kell kiszolgáltatni. Ha a vevő maga is kereskedő vagy iparos minőségében vásárol, úgy a bélyegtörvény értelmében csak 500 lejen alul lehet jegyzéket kiszolgáltatni, mert ezen az összegben túl már bélyeges számla állítandó ki. A jegyzéket vagy a számlát a kereskedő és iparos aláírni tartozik.

6. A jegyzék másolatán, amely tudvalevőleg a kereskedő vagy iparos birtokában marad, ép úgy kell szerepelniük az összes adatoknak, mint a vevőnek kiadott példánynon. Ezek az adatok: az áru mennyisége; az áru megnevezése; az áru értéke; az eladás kelte; aláírás. Megjegyezzük, hogy egyetlen adat hiánya már szabotázst jelent.

7. A kiadott számlának és a kereskedő vagy iparos birtokában maradt másolatnak tartalmaznia kell: a cég vezeték- és keresztnévét, illetve pontos elnevezését; a cég lakhelyét, illetve székhelyét; a céghivatali bejegyzési számpot, (ennek hiányában ajánlatos a munkakamari iparigazolvány számát feltüntetni, bár a törvény ily követelményt nem tartalmaz); a vevő nevét, lakhelyét, illetve székhelyét; az eladott áru mennyiségét; az eladott áru megnevezését; egységárát; összegét; az el-

adás keltét; a számla cégszerű aláírását. Egyetlen kellék hiánya már kimeríti a szabotázis ismérvét.

8. A kereskedőnek és iparosnak üzletében látható helyen el kell helyezni az áraknak és cikkeknek jegyzékét, amelyeket elárúsító helyén kívül raktároz el. A jegyzéken meg kell jelölnie, hol vannak ezek az árak elraktározva. Mennyiséget és árat ezen a jegyzéken nem kell feltüntetni.

10. A kereskedő és iparos köteles illetékes adóhivatalától bizonylatot beszerezni a folyó pénzügyi évre vonatkozó adójáról és ezt a bizonylatot az ellenőrzés számára üzletében készenlében tartani.

11. Az összes raktáron lévő áruok számlákkal kell rendelkeznie.

KÉZMŰVESEK KÖTELEZETTSÉGEI

1. Műhelyükben ki kell függeszteniük munkateljesítések árjegyzékét.

2. Minden munkateljesítéssel szabályszerűen aláírt jegyzéket kell adniuk s a jegyzéken fel kell tüntetniük a szolgáltatás nemét, díját és a kifizetés keltét. Egyetlen adat elmaradása már szabotázis vétségét jelenti.

3. Ha a kézműves munkateljesítéséről vagy szolgáltatásáról számlát (és nem jegyzéket) állít ki, úgy köteles nevét, keresztnévét és lakhelyét; a végzett munka megnevezését; a végzett munka árát; a munka elvégzésének keltét; aláírását a számlára rávezetni. Egyetlen adat hiánya szabotázsnak számít.

EGYEB RENDELKEZÉSEK

Az új szabotázstörvény meghatározza, hogy nagyban való eladásnak a viszonteladó számára történő eladás tekintendő. Az a cég, amelyet nagyban való kereskedelemre, vagy együttesen nagyban és kicsinyben való kereskedelemre jegyeztek be, közhivataloknak csak a nagykereskedői haszonkulcs igénybevétele mellett szállíthat, hacsak a közszállítás szerződés más megállapodást nem tartalmaz. Ezzel szemben a kicsinyben eladásra bejegyzett cég a kiskereskedői hasznot számíthatja fel közintézményeknek is.

Említésre méltó az új törvény ama intézkedése, hogy a törvénnyel kapcsolatosan hozandó miniszteri rendeletek, a hivatalos lapban való megjelenésüktől számított három nap után lépnek életbe, kivéve a zárolásra és rekvizitálásra vonatkozó rendelkezéseket, melyek azonnal érvényesek.

Fontos az új törvény ama intézkedése, hogy áruinak kézizálogba vétele és ebben az ügyletben beálló bármily változás a minisztériumnak tíz napon belül mindenkor bejelentendő. (.)

A központi adóügyi bizottság döntései.

1. Az egyenes-adó törvény 64. szakasza a) pontja alapján a jelzálog-kölcsönrel terhelő ingatlan tulajdonosa, az ingatlan után kivetett egyenesadó csökkentését kérheti akkor is, ha a jelzálogos hitelező nem köteles az általa folyósított kölcsönök után tőke-kamat adót fizetni. (1288. számú, 1943 II. 20-i döntés).

2. A földművelés megszervezéséről és támogatásáról szóló 1940 április 3-i rendeltörvény 141. szakasza a földmunkások 4000 lejt meg nem haladó fizetését mentesíti az egyenesadó kötelezettsége alól. A bizottság megállapítja, hogy a kedvezmény kiterjed az erdőmunkásokra (favágók) is, mivel ezek is földmunkásoknak tekinthetők. (1289. számú, 1943 II. 25-i döntés).

3. Művészek, festők, szobrászok műveik eladása alkalmával kötelesek az egyenes-adó törvény 48. szakasza I. II. bekezdésében megállapított egyszázalékos adót leróni. (1297. számú, 1943 III. 20-i döntés). (—s—)

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

Adóügyi rendelkezések

Forgalmi adó

A pénzügyminisztérium attól a szándéktól vezette, hogy az összes kisiparosoknak módjuk legyen büntetés nélkül alkalmazkodni az új forgalmi adótörvény rendelkezéseire, kivételesen megengedte, hogy a pénzügyigazgatóságok június 15-ig bírságolás nélkül elfogadják a forgalmi adó nyilvántartására szolgáló különleges lajstromok látványozás céljából való bemutatását.

X

A forgalmi adóval kapcsolatban legújabb kiadott másik miniszteri intézkedés fontos utasításokat tartalmaz a pamut-, gyapju- és selyemszövetekből konfekcionált cikkek forgalmi adó kötelezettségét illetően. Eszerint azon a címen, hogy az említett anyagoknál már a konfekció forgalmi adóját is lefizette a szövőde, csak a ruházati cikkek mentesülnek a forgalmi adó leróvása alól, az egyéb készítmények azonban nem. Így például a paplanyárok vagy műhelyek, kárpitozott butorok készítői, babagyárak, játékgárak, kötelességek beszerezni a forgalmi adó lajstromot és forgalmi adót fizetni még abban az esetben is, ha rendelők anyagból állítanak is elő készítményeket.

A más mint ruházati cikkek után befizetett forgalmi adóból a kincstár utólag visszatéríti majd azt a forgalmi adót, amit konfekció fejében a gyapot-, gyapju- és selyemszövet után már be-

szedett, ha ezt a tényt a kincstári közegek helyszíni megállapítás alapján igazolják. E cikkek készítői azonban addig is kötelesek árujuk forgalomba bocsátása alkalmával készítményük teljes összege után a megfelelő forgalmi adót leróni.

X

Azok a masamódok, akik oly mértékű vásárolt gyapju-, pamut- és selyemszövetből vagy kötött-szövött anyagból készítenek női kalapot, amely anyagok után a konfekció fejében járó forgalmi adó már egyébként leróvatott, nem tartoznak a készítményeik után forgalmi adót fizetni.

Hasonlóképpen az ily anyagokból készült fűző vagy fehérnemű sem esik forgalmi adó alá. Ugyanilyen jogcímen mentesek a sapka-, paszomány- és himzőműhelyek is.

EGYENES ADÓ

A kereskedelmi és ipari adókövetések ügyében kiadott pénzügyminiszteri rendelet többek között azt a rendelkezést tartalmazza, hogy abban az esetben, ha a vállalat elkönnyvelt költségeit nem tudja teljes egészében igazoló iratokkal alátámasztani, ezek a költségek nemcsak hogy nem hozhatók a nyers jövedelemből levonásra, hanem 50 százalékos erejéig szétosztott nyereségnek tekintendők és ilyen arányban ingó tőke jövedelem utáni adó alá is esnek. (.)

Az új jövedelmezőségi arányszámok

(Befejező közlemény)

Folytatjuk és befejezzük a fontosabb jövedelmezőségi arányszámok közlését. Ismételteln felhívjuk érdekelt olvasóink figyelmét, hogy az arányszámok eneni felebevezéseket közvetlenül a pénzügyminisztériumhoz intézzék, május 23-ig.

Papirzacskógyárak 9 (8); papir- és könyvkereskedés 8 (7); könyvkölcsönzés 6 (5); férfiszabó-műhelyek 8 (6); női szabók 9 (9); masamódok 10 (10); fehérneművarrók 9 (7); fűző-, ernyő-, sétatábor 10 (7); műhímzők és csipkeverők 8 (6); selyem-, gyapju-, gyapju-szövet- és kötött-szövöttáru kereskedelme nagyban 8 (8); ugyanaz kicsinyben 10 (10); rövidáru 11 (9); zsinog, kötél 8 (6); jutarsák 10 (7); szabóbőlés 10 (9); női, férfidivat- és fehérneműkereskedelmek 11 (10); férfialap-kereskedések 9 (8); nőialap-kereskedések 12 (10); harisnyakereskedések 12 (9); ágylakaró-, függöny-, szőnyeg-, viaszos vászon-, linóleumkereskedés 11 (9); készruha kereskedések 9 (8); kabát-, kereskedők 10 (9); cipészek, csizmadia 10 (7); szíjgyártók 7 (6); bőrből készült uti és sportcikkei műhelyei 10 (8); kesztyűkészítők 11 (8); kődmönkészítők 7 (6); bőrkereskedők 10 (7); cipőkereskedők 11 (10); szűcsök és szőrmészek 16 (14); donga- és hordó készítő 8 (6); kárpitosok 9 (8); asztalosok és butogyárak 10 (8); fakereskedések nagyban 3 (1,5); kicsinyben 5 (2,5); deszka és épületfa 12 (10); fajták-kereskedések 7 (6); lakatosműhelyek 8 (7); kovácsok 6 (5); vas- és fémműhelyek 8 (7); varrógépek kerékpár-kereskedők 8 (7); játékkereskedők 9 (6); rádiójavító-műhelyek 11 (8); elektrotechnikai üzletek 10 (9); rádióüzletek 12 (9); aranyműves és ékszműhelyek 13 (11); órásműhelyek és kereskedések 9 (7); réz- és fémkereskedők 10 (9); szállítványozó cégek saját járművel 11 (10); saját járművek nélkül 5 (3,5); nemzetközi szállítók, vám- és áru- 5 (3,5); üvegnők- és üvegműhelyek, kereskedelmi képviselők 40

(40); szállodák 15 (14); éttermek 12 (10); tejszermokok 7 (6); kávéházak 16 (14); bazárok 10 (8); optikusok 10 (8); virágkereskedések saját kertészettel 14 (10); saját kertészet nélkül 12 (8).

Kérdezzem — mi felelünk

F. J. Tarnaveni-Dicsőszentmárton. A betegségyelői illeték fizetése a 60. évi kötelező. — A borbélyok nem fizetnek forgalmi adót s így forgalmi-adókönyvet sem vezetnek. (Oe.)

B. S. Tarnaveni-Dicsőszentmárton. Mai Figyelőnkben pontos választ kap érdeklődésére. (Oe.)

S. E. Orsova. Csak az a munkaadó, akinek ötnél több alkalmazottja van, köteles katonai szolgálatot teljesítő alkalmazottjának a bevonulás első hónapjára az egész, a következő időre pedig félfizetést adni. Ha az illető alkalmazott egy év (nem naptári év) leforgása alatt megszakítással többször teljesített katonai szolgálatot, akkor az egész fizetést csak egyszer fizeti a munkaadó. — Egyéni cégnek nem kell naponta lezárandó pénztári rovatlapot vezetnie. Ez a kötelezettség kizárólag a társaségeket illeti. (.)

A. E. Arad. Ötszázalékos nemzetvédelmi illeték-bélyeget csak abban az esetben nem kell leróni, ha a vevő anyagából állít elő valamit az iparos. Ellenben az új szabotázstörvény értelmében bélyegnélküli bontt kell adnia. Olvassa el figyelmesen 8-ik és 9-ik számú Figyelőnk idevonatkozó közleményeit. (.)

B. A. Timișoara-Temesvár. Ha a város területéhez tartozó földön illett kender, akkor sajátmaga kiállította szállítási jeggyel műhelyébe szállíthatja. — Második kérdésére válaszulva forduljon a megyei gazdasági hivatal vezetőjéhez. (Oe.)

O. B. Arad. Hasznos tanácsait köszönettel megfogadtuk. Következő Figyelőnkben az ötszázalékos nemzetvédelmi illeték időszzerű kérdéseivel foglalkozunk. (Oe.)

Május 21, péntek
Róm. kat.: Edit
Protest.: Borbála
Ort.: Const. și El.

Árpkelte: 4 ó 17 p
Árny.: 19 ó 36 p
nappal hossza:
15 óra és 20 perc.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 23-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodájában, Metianu-utca 6. Tele fon: 17-11.

— **Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök és a miniszterek ellenőrző látogatása.** (Curtea de Argeș). Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök és a kormány tagjai — mint a Rador jelenti — szem előtt tartva azt az elvét, hogy a kormányzati szervek a helyszínen győződjenek meg a szükségletekről és kívánalmakról, május 15-én és 16-án Argeș és Muscel megyében ellenőrző látogatást tettek.

— **Tanévzárás a timișoara-temesvári magyar fiugimnáziumban.** A timișoara-temesvári római katolikus magyar fiugimnáziumban május 30-án, vasárnap délelőtt tartják az évről-ünnepségeket. Reggel 9 órakor a tanulóiüjás és a szülők hálaadó istentiszteleten vesznek részt a piaristák templomában. A Te Deum után következik a beszámoló az elmúlt tanév eredményéről, majd sor kerül az értesítők és jutalmak kiosztására.

— **A németek sorozása.** A Süddeutsche Tageszeitung a német népcsoport sajtóosztályának hivatalos közleményét közölte, amely szerint a Jenő herceg-körzet — Timișoara-Temesvár város környékének — helyi tagozataiban a németek sorozása május 18-án, kedden kezdődött. A lap legutóbbi számában most a német népcsoport-vezetőség sajtóosztályának következő újabb közleménye jelent meg. A frontszolgálatra behívott férfiak legközelebbi szállítmányát e hét folyamán indítják el Brassov-Brassoból.

— **Két halalos ítélet Bucureștiben.** (București). A fővárosi rendőrprefektúra közli, hogy május 14-én a jilvai börtönben kivégeztek Chereștea Dumitru és Dragonir Ionan nevű egyéneket, akiket a haditörvényszék az elsötétítés ideje alatt elkövetett lopás és tiltott fegyverviselés miatt halálra ítélt.

— **Tűzvédelmi szolgálat megszervezése az egyes épületekben.** Timișoara-Temesvár város légvédelmi hivatala közleményt adott ki, amely szerint mind a magánházakban, mind a köztisztviselők épületeiben meg kell szervezni a tűzoltási készütséget. A készütségek főnökeinek gondoskodniuk kell arról, hogy a gyújtóbombák okozta tűz esetén azt azonnal el lehessen fojtani. Ezért az egyes ingatlanokban éjjeli szolgálatot kell tartani, hogy adott esetben a készütségi csapat munkába állhasson. A padlásokról el kell távolítani minden gyúlékony anyagot. A padlás egész területén 2–3 centiméter magasságban homokot kell elszórni, a padlason lévő gerendázatokat és más faalkatrészt be kell meszolni. Nemcsak a padlason, hanem minden egyes emeleten a gyújtóbomba hatását elfojtó eszközöket kell tartani, még pedig száraz homokkal telt zsákokat, vizet telt edényeket, lapátokat. E rendelkezések be nem tartását a légvédelmi törvény rendelkezéseinek megfelelően büntetik.

— **Minden piaci árusnak fel kell vennie magát a kereskedelmi és iparkamarába.** Május 17-én lejár az a határidő, amelyet a kereskedelmi és iparkamarába való felvétellel kapcsolatban az aradi piaci kereskedők és viszonteladók részére engedélyeztek. A városi ellátásiügyi hivatal felhívja az érdekelteket, hogy akik ezen az időpontra túl kereskedelmi ügyleteket bonyolítanak le a városi piacokon anélkül, hogy felvették volna magukat a kereskedelmi és iparkamarába, azokat bíróság elé állítják és büntetéképpen egy hónapra munkatáborba kerülnek.

— **Felvételi vizsgálatok a timișoara-temesvári magyar fiugimnáziumban.** Az I. osztály felvételi vizsgálatára június 2-án szerdán reggel 8 órakor kezdődik, amelyre a piarista liceum földszintjén levő igazgatói szobában lehet jelentkezni, naponta 8–12 óráig. A vizsgálat díja: 500 lej. A vizsgálat tárgyai: román nyelv, magyar nyelv, számtan (az elemi iskola IV. osztályának anyagából). A sikeres felvételi vizsgálat alapján lehet beiratkozni az I. osztályra. A beiratkozáshoz szükséges okmányok: 1. Születési bizonyítvány, 2. Keresztlevél, 3. Az atya állampolgársági bizonyítványa (hitelesített másolatban), 4. Az elemi iskola IV. osztályának elvégzéséről bizonyítvány, 5. Újraoltási bizonyítvány, 6. Nem magyar nevűknél hatósági bizonyítvány arról, hogy az illető magyar származású. Jelentkezhetnek azok, akik szeptember 1-én 9½ évet már betöltöttek, de nem haladták túl a 13½ évet. A beiratkozáshoz 4 darab fénykép is szükséges.

— **Elhunyt római katolikus plébános.** A bánsági Cruceni-Torontálkeresztiesen életének 69. évében váratlanul elhunyt Balázs Mózes római katolikus plébános. Balázs plébános Korondról származott és 45 évig lelkipásztorokodott. Több helyen tevékenykedett, több Socodor-Székudvaron, majd 1936 óta Cruceni-Torontálkeresztiesen volt plébános. Hívei odaadó lelkipásztorát vesztettek el benne.

— **Kirakodási láttamozás szükséges a tűzifa-szállítványok átvételére.** Timișoara-Temesvár város vezetőségének intézkedésére május 20-ától kezdve a pályaudvarokon egy-egy bizottság működik a tűzifa-csoztás ellenőrzése érdekében. A 16. számú városi rendelet értelmében mindazok, akiknek címére tűzifa érkezik, kötelesek az illető bizottságnak bemutatni a szállítólevelet és az élelmiszer-jegyzeteket, hogy megkapassák a kirakodási láttamozást. Intézmények és vállalatok az élelmiszer-jegyzeteket helyett faigénylési nyilatkozatuk másolatát mutatják be.

— **Megbüntetett pék.** A timișoara-temesvári városi egészségügyi hivatal közgei megállapították, hogy Hategan Adalbert pékmeister, aki az Osterreich-féle pékéséget átvette, a kenyérbe burgonyán kívül homokot is kevert. Az egészségügyi hivatal ezért Hategan Adalbert pékmeisterre 8000 lej pénzbírságot vetett ki. Hategan ez ellen a törvénytöréshez felebbezett, amely a büntetés jóváhagyta és így az jogerőre emelkedett.

— **Orvosi hír.** Dr. Váradai Károly hazakerkezett és rendelkezései folytatja, Aradon, Regina Maria-körút, 18. szám alatt, délelőtt 10–11, délután 4–7 között.

— **Mozik műsora.** Csütörtök, május 20: Timișoara-Temesvár: Apollo: „Nevető ifjúság” (Lilia Silvi, Roberto Billa), Capitol: „A kedves” (Willy Fritsch, Viktoria Ballasko), Corso: Csizmas kandur”, Thalia: „Szabad egy táncra?” (Hans Moser, Paul Hörbiger.) — Arad: Aro: „A hamis eskü”, Corso: „Egy viharos éjtszaka” (Florica Demion, Maria Maximilian, Gh. Ciprian, Gh. Demetriu), Forum: „Aki mer, az nyer” (Umberto Molnati, Vivi Gioi, Primo Carnera), Urania: „A fájdalom melódiaja.”

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Csütörtök, május 20: Timișoara-Temesvár: Belváros: Irgalmasok (Sft. Ioan-utca 5), Gyárvaros: Maszaltis (Badea Cartan-tér 8), Erzsébet-utca: Sarga (Porumbescu-utca 1), József-utca: Steinburg-Pildner (Dragalina-tér 15), Mehala: Chioceanu. — Arad: Angel (Miron Cristea-tér), Omescu (Regina Maria-utca és Alexandru-utca sarok). — Frlatja-Ujksoda: Panajoth. — Freidorf-Szabafalu: Eremici.

Kifogástalan szöveket

azonnal alkalmaznak Timișoara IV., A. Mureșan-utca 4–6.

— Márton Áron püspök bérmautja. Márton Áron albauljai-gyulafehérvári római katolikus püspök pünkösdkor az egyházmegyéjébe tartozó Kolozsvárra utazik, hogy az ottani Szent Mihály templomban kiössza a bérmálás szent-ségét.

— Csak a nyári hónapokban kell fizetni a fürdő-illetéket. (Lucureti). A belügyminisztérium megállapította, hogy egyes fürdő- és üdülőhelyek az év minden hónapjában követelnek fürdő-illetéket a fürdő-vendégektől és a nagy városokból odaköltözött személyektől (evakuáltak); ezért elrendelte, hogy a fürdő-vendégek csak június, július, augusztus és szeptember hónapban kötelesek az illetéket fizetni, míg az evakuált személyek teljesen mentesek az illeték alól. (Rador).

— Szombaton kenyértelen nap lesz Aradon. Az aradi városi ellátásügyi hivatal közli, hogy szombaton, május 22-én a 275. számú kenyérszervény ellenében 250 gramm kukoricaiszettel osztanak ki a lakosság részére 43 lejes árban. A pékek idejében ellátják a kertükhöz tartozó kereskedőket a szükséges kukoricaiszettel, amelyet kenyér helyett osztanak ki a lakosság között.

— Buzadara gyermekeknek és betegeknek Timisoara-Temesvár város közelmelzési szolgálata közli, hogy öt évnél fiatalabb gyermekek és a betegek számára buzadarát — grizt — osztanak a Prohaszka-féle lisztlerakatokban. Fejenként 200 gramm buzadarát adnak, a 8. számú lisztjegy alapján.

— Adomány. A tűzkárosult Juhász-család javára Ducsay Erna 200 lej adományozott a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

— Aggastyán öngyilkossága. Dumbravita-Ujsejentes bánási községben Bíró Sándor 90 éves aggastyán önkézével vetett véget életének. A lakásán felakasztotta magát.

— Megérkeztek Aradra a halászlát engedélyek. A „Navodul” sporthalász-egyesület értesíti a sporthalászokat, hogy a halászlát engedélyek megérkeztek és azok minden nap délután 4 és 6 óra között válthatók ki az egyesület marosparti helyiségében. Tekintettel arra, hogy a halászlát tilalom június 1-én lejár, az egyesület felkéri az érdekelteket, hogy engedélyüket minél hamarabb váltsák ki.

— Szabotázsbíróági ítéletek. Az aradi törvényszék menett működő szabotázsbírósg egy hónapra munkátáborba utalta Harstein peicai-pécskai kereskedőt, mert katonkint 400 lejt cukrot adott el Reichenauer Eduard aradi lakosnak. Ez utóbbit a bíróság hasonló büntetéssel sújtotta. — Hegedűs Matyás sóroneni-sóronyai lakos örelési igazolványt hamisított és ennek felhasználásával 100 kiló gabona helyett 400 kiló gabonát örült. Letéért a bíróság 3 havi fogházra és 2000 lej pénzbírságra ítélte. — Engedély nélküli lisztvásárlás miatt özvegy Marcu Grigorie-nát egy hónapra munkatáborba utalta a bíróság. — Gherghes Petru aradi és Har Silvestru brasovi-brassói lakos egy-egy hónapi munkatáborba ítélte a bíróság, mert nagymennyiségű lisztet vásároltak és engedély nélkül Brasova-Brassóba szállították. A bíróság egyben elrendelte a liszt elkobzását. — A bíróság egy-egy hónapra munkatáborba utalta Margea Teodor aradi falatozó-tulajdonost és Sesy Rozália nevű alkalmazottját, mert a tejet a hatóságilag megállapított árnál drágábban árulták.

— Eltűnt sikkasztó póstatíztviselő. A timisoarai-temesvári 1. számú póstatíztviselő feljelentést tett Mugurel Dragila nevű volt tisztviselője ellen, sikkasztás címén. A feljelentés szerint Mugurel 300.000 lejt sikkasztott. A vizsgálóbíró intézkedésére könyvszakértői jelentés készült, amelynek alapján vád alá helyezték a volt tisztviselőt, akinek hollétét eddig még nem lehetett megállapítani. A vacaresti fogházban egy ugyanevű Mugurel Dragila nevű egyén van letartóztatásban, szintén sikkasztás miatt. Hamarosan kiderül, hogy a timisoarai-temesvári főpósta sikkasztója azonos-e evvel az emberrel.

Vándorcirkusz

Irta: BABAY JÓZSEF

I.
Teo del Barrinori tizenkilencéves, nagyhaju, nyulánk, csinosarcu fiatal-ember volt, városiasan öltözködött és annak ellenére, hogy egyetlen személyes ismerőse sem volt a kisvárosban, mindenkinél köztűnt. Kalapja messze kilengett, fejét oldalát hajtotta s dallamos hangon mondta:

— Á, van szerénység!
Valóban, senkit sem ismert, de mindenki tudta róla, hogy ő a pár nappal ezelőtt érkezett vándorcirkusz légtornász, avagy a kigyótestű ember, aki szabadon lebeg az úrban s egyetlen kifeszített cérnaszálon sétál végig a nagyérdemű közönség feje felett.

Annak ellenére azonban, hogy a piacon felállított cirkusz soha nem látott produkciókat ígért a kisvárosnak, a nézőtér nem akart megtelni. Az igazgató hiába kényszerítette tüzesített végű vasdoronggal az egyetlen, nagyon öreg oroszánt keserves és félelmetes ordítóra, hiába állította ki két kopasz bohócát a pénztár elé népkacagatásra, amint este lett, a házak apró ablakai elsötétültek, ki-ki pihenni tért és olyan csendesség szakadt a kisvárosra, hogy a közönség rendőrként is lefeküdtek, minek zavarja eszmájuk kopogása a dunyhák alá rejtett álmat, jobb, ha horkolnak ők is...

A cirkusz tehát kongott és Teo del Barrinori üres széksorok felett siklott el a „cérnán”, amely acélród volt ugyan, de vékony volt, mint a süppedt nyárdélutánban uszó ökörnyál.

II.
— Valamit tenni kell! — mondta a cirkuszigazgató — még tíz napig tartózkodhatunk itt s meg kell keresnünk a költözökös költségeit. A feleségem arra gondol, ha tán Teo del Barrinori ur a városka különböző pontjain...

— Ó, kérem, kérem, — válaszolta előzékenyen a fiatalember — nagyon szívesen. A nagyságos asszony kedvéért mindent.

Az igazgatóné fekete szemé forró tüzzel siklott a légtornászra, elpirult és ki-sietett.

— Csak arra kérem önt, kedves Teo del Barrinori, — mondta az igazgató — ne beszéljen senkivel, mert akkor megtudják, hogy magyar. A cirkuszbéli művész egyénisége sokkal vonzóbb, ha angolnak vagy spanyolnak véli a közönség. Önt egyébként is spanyolnak hírdetem, mint nevéből is következtetheti.

Teo del Barrinori kis ponnikocsira rakatta szerszámaint s indult a kisvárost meghódítani. Tornászott, kézenjárt, rudvégén állt fejétön és sok más csodálatos dolgot mutatott be a Landler-sarkon. Dobos szódások nagyhidján, a Rotter fűszeresbolt előtti téren és Balozsa kovácsnál is.

Es estére zsufolásig megtelt a cirkusz...

III.
— Te édes! Édes! — susogta másnap a cirkuszigazgatóné az oroszánketrec előtt — az enyém itt minden. Elváltak az uramtól és te leszel az igazgató.

Am Teo del Barrinori sápadt feje a mellére csuklott és nem vonta magához a szerelemről reszkető, kövér kis termetet... Arra a leánvra gondolt, aki mindennap ott áll az ablaknál, a Dobos szódások hídiával szemben, a Politzter-oldalon és nézi az ő tarsoktól kísért művészetét. Ó, megsejti Isten, milyen szép az a lány. A függönyök a vállára omla-

nak, áll, áll, szótlan, elmondhatatlanul bánatos mosoly reszket a száján és gyönyörködik. Talán már szereti is... Igen, az utolsó napon el fog menni abba a házba, leborul elébe és megkéri a kezét. Aztán Párisba mennek, aztán Madridba... Mert ő, Teo del Barrinori olyan mutatványokat produkál majd, amelyek világvárosokat ejtenek bámulatba...

IV.
Takács Veronika csakugyan ott állt minden dőlben az ablaknál és mosolygott és, mozdulatlan szelidséggel révedt a tulsó oldali hidra, ahol Teo del Barrinori „propaganda-mutatványokkal toborozta a népet. Gyönyörű arcán szűzi fehérség álmódott s nagy, fekete szeméből örök megbékltség áradt...

A légtornász minden mutatvány után meghajolt az ablak felé. A közönség tapsolt. Még Tagadó Mikuc Béni is ki-ki jött egy delenként az öreg órásboltból és bevallotta, hogy ez a fiatalember megérdemli a város pártfogását. Különösen a bambuszruddal véghezvitt mutatvány után... Ez pedig nem volt csekély dolog: Teo del Barrinori dardaként hajította magasha a bambuszt... A balkezéből. A jobbkezéből pedig egy villogó, hosszú kést... És a visszazuhogó kést a bal-, a bambuszt meg a jobbkezével kapta el. És mind a kettőt a hegyé-nél... És, — mind a kettőt a feje fölélt.

V.
— Hát nem szeret? — kérdezte a cirkuszigazgatóné és könny csillogott a szemében.

— Egy leányt szeretek, asszonyom — felelte csendesen Teo del Barrinori s mert dél felé járt, indult toborzójutjára. Az igazgatóné pedig felszaladt a termes cirkuszkocsiba és az ura elé rogyott. Bevallotta neki azt, ami soha meg nem történt, hogy Teo del Barrinori évek óta a szerelme...

Az igazgató egy szót sem szólt, de előkereste a revolverét...

VI.
Teo del Barrinori, még mielőtt megkezdte volna mutatványait, elsétált a Takács-ház előtt. Veronika most is az ablaknál állt. Fehéren, mosolyosan, mozdulatlanul. A hid köré már gyülekezett a nép.

Az ablak nyitva volt. Teo del Barrinori megállt tehát az ablak előtt, szembe fordult a lánnyal és remegő hangon mondta:

— Imádom önt, kisasszony s köszönöm, hogy mindig oly kegyes és végignézi mutatványaimat.

— Ó Istenem, Istenem, — válaszolt halkán a lány — én is köszönöm, de meg kell önnek mondanom, hogy évek óta, ha süt a nap, itt áldogálok. És — hogy mind a két szememre vak vagyok... uram...

VII.
Teo del Barrinori sápadt lett, akár a hulló nvirfalevél, meghajolt és átment a hidra. Felhajította a bambuszrudat. A bambuszrud a szódások kertjébe repült. Azután felhajította a villogó kést. A villogó kás visszahullott, de nem nyúlt fel érte. Kissé hátradől. Jól számított. A penge nyilseben verte át szívet.

VIII.
Mikor Teo del Barrinorit hazavitték a cirkuszba s letakarták egy nagy, foltoz kocsiponyvával, az igazgatóné zokogva borult tetemére és ezt rebegte:

— Ha így szeretted, hogy meghaltál értem, miért tagadtad el?

Anyák-napi ünnepély

Alba Iulia-Gyulafehérvár. (Saj. tud.). A református templomban vasárnap, május 23-án az istentisztelet keretében anyanapi vallásos ünnepély tartanak. Imádkozik és ígét hirdet Régeni István lelkész. Zilahy Irén, Árkosi Pirokska, Székely János, Gergely Aranka, Andaj Sándor, Nüssenberger Mancsi és Blényesi István alkalmi költeményeket szavalnak, Szemes Károly levita-tanító és a gyermekkar pedig ének-számokat adnak elő. Délután 3 órakor a református elemi iskolai tanulók szavalóversenyét tartják meg. Mindkét alkalomra szeretettel meghívják a gyülekezet tagjait.

Szombattól kezdve csak jegyre adnak húst Timisoara-Temesvárott

— Negyedkilő hus a heti fejadag —

Timisoara-Temesvár város közelmelzési szolgálata a közellátási államtitkárság távratú rendelete értelmében közleményben tudatja, hogy a marha-, sertés- és borjúhús fogyasztását heti két napra — szombaton és vasárnapra — korlátozták, oly módon, hogy e husneműkből a heti fejadagot 250 grammal állapították meg.

Közli a városi közelmelzési szolgálat azt is, hogy Timisoara-Temesvár város területén a husipárosok május 22-től kezdődően csak a husjegy alapján szolgáltathatnak ki húst, még pedig ezáltal a 28. számú jegy ellenében. E jegyre összesen 250 grammnyi hus adható ki. Nem lehet tehát külön 250 gramm marhahúst és ugyanannyi sertéshúst vásárolni egy-egy husjegyre. A rendelet megszegőit a szabotázstörvény intézkedései szerint büntetik.

Légoitalmi gyakorlatok

Pénteken próbariadó Aradon

Arad. Az aradi légvédelmi körzet parancsnoksága közli, hogy május 21-én, pénteken délután 15 és 16.30 óra között az összes alakulatok bevonásával általános légvédelmi gyakorlat lesz, amelyen résztvesznek az intézmények és vállalatok osztagai is. Ezek saját körzetükben végzik a gyakorlatot. A különítmények összes személyzete május 21-én déli 12 órakor kötelesek jelentkezni a város házára, az osztagokhoz beosztott katonai előképzősökkel együtt.

Vasárnap újabb légoitalmi gyakorlat Timisoarán-Temesvárott.

Timisoara-Temesvár. A város légvédelmi hivatalának intézkedésére vasárnap délelőtt 11 és 12 óra között egy órán át tartó légoitalmi gyakorlatot tartanak. A légvédelmi hivatalnak ezzel kapcsolatban kiadott közleménye értelmében a gyakorlat alkalmával mindenképpen alkalmazni kell a légvédelmi rendelkezéseket. A riadójelzésre megállnak a villamosok, a többi jármű pedig a legközelebbi melléktáca vonul. A lakosság — mind az épületekből, mind pedig az utcáról s a járművekről — az óvóhelyre és védőárkokba vonul és fegyvermeztelen ott várja meg a riadó végét. A gyakorlat egy órá tartama alatt a városban megszűnik minden tevékenység. Az egészségügyi készütségek és ki-rendelt katonai előképzős csoportok elfoglalják helyüket. Az utcai főnökök megjelennek a kijelölt utcákon és támogatják a rendőrséget, a lakosságnak az óvóhelyekre való irányításában. A rendelet megszegőit a légvédelmi törvény alapján büntetik.

SPORTHÍR

Május 21-én, pénteken, Constantin és Elena napján Timisoara-Temesvárott délután 4 órai kezdettel a Ripensia és Electrica ifjúsági csapata játszik barátságos mérkőzést. Hat órakor a Ripensia I és Electrica találkozik, szintén barátságos mérkőzés keretében.

URANIA: döntő sikerű filmek színháza Arad TELEFON 12-32

Va 6- mindennap. Előadások 3, 5, 7, 9 órakor.

A revük-revüje, 250 girls 50 tagu jazz zenekarral. ONC-híradó.

Fájdalom melódiája

Apróhirdetések

APRÓHIRDETESI ÁR: Szavanként 6 lej, vastag nyomás 8 lej, (de a legkisebb hirdetés 60 lej, 15 szóig). Jelszóval a nyitva (jellegé vagy cím a kiadóhivatalban) 30 lejjel drágább.

SZÖVEGOLDALON: 1. Hivatásos (szakmai) hirdetések (orvosok, ügyvédek, stb.) legfeljebb 4 sor kiméretben 350 lej. Minden további sor 70 lej. 2. Családi események, eljegyzések, esküvők, legfeljebb 4 sorban 250 lej, minden további sor 70 lej.

KERTEK HIRDETÉSEK: Hirdetésj eldalon mm-ként 8 lej. Szövegoldalón mm-ként 16 lej.

KÖZGAZDASÁGI HIREK: Bank, vállalat, szövetezet, stb. szövegoldalón 100 lej soronként, a legkisebb hír 500 lej.

GYÁZFELENTÉSEK, köznevelési hírek: 30 szóig 300 lej, minden további szó 8 lej. Legkisebb hír 300 lej.

APRÓHIRDETÉS vasárnap: 15 szóig 89 lej. A hirdetésnek a megjelölt napon való esetleges meg nem jelenéséért kiadóhivatalunk nem vállal felelősséget.

A TÜZIFAELLÁTÁS tárgyában felkérem a nálam előjegyzett cégeket, hogy tüzfizetési kötelezettségük összegszerű megállapítása végett cégirataik, valamint üzleteik és műhelyeik méreteit feltüntetve és a háztulajdonos által is igazolt kimutatás alapján 1943. május 30-ig a Priamaria Arad, Serviciul Aprovizionare-nál előírt cartela specialat megszerezni és azokat nekem bemutatni szíveskednek. Dr. Lakácsy Leopold, depozit de lenne, Arad, Baron V. Pop-utca 3. (1448)

BETEG mellé kisegítő nőt alkalmazok. Jelentkezés: Gartner üzletben, Bratianu-u. 21. (1449)

RÖMİKÖ eladó. Arad, Duca-utca 15-17. 6. ajtó. (1450)

HELYI ügynököt (nőt) értelmeset, jó megjelenséjű alkalmazunk. Fixre és jutalékra. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (1450/a)

VENNEK sürgősen íróasztalokat, Thonet-székeket, tenyésztszere alkalmas angora-nyulakat, földet Arad határában. „Mures”-ügynökség, Arad, Regina Maria-körút 10. (1450/b)

HÁZMESTERPÁRT alkalmazok. Arad, Caragiale-utca 18. (1451)

VENNEK rézüstöt, mosókonyhába, Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (1452)

2-SZOBAS, fürdőszobás lakást keresek. Ugyanott eladó fehér vaság, éjjeli szekrény, rézág, állványok és asztal. Adler, Arad, Carol-körút 34, I. emelet. (1453)

SZABÓSEGÉD állandó munkára alkalmazást nyer Megyery szabóságában, Arad, Banatului-ut 6. (1454)

plus 1 SUPER-RÁDIO eladó. Arad, Miervei-utca 32. (1455)

FAVAGÓGÉP eladó. Sándor János, Arad, Herianu-utca 16. (1456)

TAKARITÁSHOZ leányt alkalmazok. Arad, Alexandri-utca 1, II. emelet. Dr. Hategan. (1457)

SZEP, valódi perzsabunda, erős alakra való, eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1458)

MENYASSZONYI fehér, himzett ágyszövet eladó. Erdéklődni minden vasárnap délután Arad, Cuza Voda-u. 29, Schwartz. (1459)

SZEP, sötét politiros ruhaszékény eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1460)

VASÁRNAP este Aradon elhagytak egy bércokcsiban latin-német imakönyvet. Kérjük a becsületes megtalálót, hogy jutalomért az aradi római katolikus plébániahivatalban adja át. (1461)

KÜLÖNFÉLE butorok eladók. Arad, Spiru Georgeh-utca 8. (1462)

50-EVEN felüli szakácsnőt alkalmazok, vagy fiatalabbat, rendeletnek megfelelő. 2 személyhez, jó fizetéssel, azonnal. Arad, Ioan Popa Rusu-u. 10. (1463)

SZALAGFÜRESZ eladó. Arad, Mossótz-telep, Lucretia-utca 11. (1464)

CORSO-MOZI Előadások 3, 5, 7, 9 óra TELEFON 38-95
Gyermekek boldogsága, felnőttek öröme Uj híradó.
A csizmás kandur

ELADÓ német gyártmányu, szürke kenősi, erős, 6-7 HP., petróleummal hajtott motor; sörfejőgép két-csöves, korszerű, aluminiumból készült alig használt. Columbia gyártmányu néma mozigép, átalakítható beszélőre. Nagy kávédarálógép, kávéházak részére. Coroiu Alexandru, mozaicul Vascău, Bihor-megye. (1470)

SZEP csillár eladó. Arad, Iosif Vulcan-utca 6 szám, 10. ajtó. (1471)

CZEHLER-féle kézimángorló és barna keményfa-ágy eladó. Megtekinthető Geck asztalosnál, Arad, Iosif Vulcan-utca 6. (1472)

MAGANHÁZAT vennék, a Belvároshoz közel. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1473)

JÓ ÁLLAPOTBAN lévő Plaribel Makina, 6,5x9 fényképezőgépet vennék. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (1474)

FÉNYKÉPESZ-laboránst (nőt vagy férfit) alkalmaz Polyfoto, Bucuresti, Edgar Quinet-u. 9. (1475)

OLCSÓN eladó egy gyermek-kocsi, egy sportkocsi, két fehér mosdó, jó állapotban. Üres szoba kiadó butor elraktározására. Megtekinthető 14-16 óra között. I., Str. Iasi 4. szám.

MŰ-TÖMEST (stoppolást), mű-szővést nyakkendő-fordítást legszebben, legmegbízhatóbban készitünk. Arad, Avram Iancu-tér 2, első emelet. (1473)

HÁZAK, FÖLDEK, szőlők, malmok eladása, vétele, cseréje minden árfokozatban. Hatschek-ügynökség, Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95. (576)

NŐI KERÉKPÁRT és aragást vennék. Arad, távbeszélő 25-33, d. u. 2-4-ig. (1476)

ÜGYES varró- és tanulóleányokat alkalmazunk Juno-szalonn, Arad, Regina Maria-körút 9. I. em., 10. ajtó. (1477)

NAGY redőnyös iratszékény és sarokdivány eladó. Arad, Bratianu-utca 7, 11. ajtó. Távbeszélő 11-61. (1478)

ARAD Ma, régen várt bemutató.
A Z. 3-as OKIRAT
a G. P. U. testvérfilmje IZA MIRANDA-val. Renkivül érdekes kém film az orosz-jugoszláv hákos szerződésről.

ALKALMAZOK jó mindenest, aki főzni tud. Arad, Eminescu-utca 45 szám. (1479)

TÜZIFARA előjegyezhet még Borosnál, Arad, Cantacuzino-utca 63. (1480)

HATSCHÉK-ügynökség, Arad, Carol-körút 17. Távbeszélő 16-95. Házajánlatai. Összegek ezrekben. 20.000; korszerű sarokbérvilla. — 3000; belvárosi ingatlanömb. — 3300; belvárosi egy-lakásos. 300-üles telek. — 2600; jövedelmi többlakásos, fürdőszobákkal. — 2200; Carol-körút mellett 3-szobás, nagy telekkel. — 1500; állomásnál 4 lakás. — 800; Astra-gyárnál magasföldszintes, kétlakásos, új épület. (1481)

VERSEK 30-40 darab angora-nyulat, íróasztalokat, székeket, állványt, szeska-és répavágót. Arad, Duca-utca 16. (1485)

WEISZ-FELE gyáripad, szerszámmal, jó állapotban eladó. Iscolie-utca 16. Muregel. (1486)

ELADÓ férfifül-öny, női kosztüm, kerevet (ottomán), divatos férfikalap, varrógép, gumiból készült lepedő, női ruhák, valamint használt állapotban levő cipők. Megtekinthető csak délután. Timișoara IV., Berthelet-körút 2, a kapu alatt balra. (3576)

RÉGI BUTOR, valamint löszőr-matrac eladó. Cim: Timișoara V., Geml-u. 3. (3578)

TEODOLIT ELADÓ. Cim: Timișoara V., Geml-utca 3. (3579)

RÉZAGY matracel, márvány-mosdó, kézi mángorló, valamint szekrény eladó. Timișoara IV., Tudor Vladimirescu-sor 18, I. emelet. (3580)

ELADÓ magánház. Timișoara III., Ulpia Traian-utca 69. (3581)

KISZOLGALÓNŐI állást keres 3-nyelvet beszélő nő. Ugyanott jól főző bejárónő szintén elhelyezkednék. Timișoara II., Gloria-utca 5, 1. ajtó. (3582)

FORUM-MOZI, ARAD Előadások 3, 5, 7 és 9 óra
Az év legkacagatóbb vigjátéka
Aki mer... az nyer...
A főszerepben: Umberto Melnati, Vivi Gioi, Primo Carnera

NÉMET kisasszonyt 2-éves kisleányka mellé délutánra alkalmazok. Arad, Dragalina-körút 2, kozmetika. (1487)

FŐZNITUDÓ bejárónőt alkalmazok. Arad, Dragalina-körút 2, kozmetika. (1488)

POLOSKAIRTAST, parketta-suroást vállalkozok. Arad, Oituz-utca 111, vagy szíveségből Girauschek borbélynál, Eminescu-utca 28, Lovas Károly. (1488)

VARRÓGÉP, super-rádió, 4 gázos lámpás és gumilepedő eladó. Takács, Arad, Alexandru Lahovary-utca 35. (1489)

ANGORA-nyulak tiszta fajta, nagyok és kicsik, eladók. Timișoara, Fratelia, VI. utca 11. (3572)

ETNIKAI román nő kereskedelmi végzettséggel, valamint hosszú gyakorlattal bír, mișoara. távbeszélő 16-27. (3573)

PERZSASZÖNYEGEK (belföldi), ágyló, valamint összekötők eladók. Cim a timișoara kiadóhivatalban. (3566)

RÖMİKÖ, alig használt, eladó. Cim a timișoara kiadóhivatalban. (3567)

ROMÁNUL TUDÓ, számlázásban jártas nőt alkalmaznak festéküzletbe. Cim a timișoara kiadóhivatalban. (3568)

NŐI KERÉKPÁRT, csakis jó gumikkal, megvételre keresek. Timișoara, távbeszélő: 42-97. (3569)

MŰVELT nagyobb leányt, ki a 3-nyelvet bírja, valamint a fényképezési szakmához kedve van, felvesz tanulónak, fizetéssel. Foto Dörner, Timișoara II., 3 August-utca 21. (3570)

SPORTKOCSI eladó. Timișoara II., Hold-utca 18. (3571)

TRAKTOROKAT, traktor-részeket, motorokat, gőzgépeket, cséplőket, valamint herefejű berendezéseket (apparátusokat) azonnalra szállítunk, cserélünk, veszünk. Közvetítőket díjazunk. Friedrich Desider, Timișoara, Cogalniceanu-utca 3. sz. (2803)

KÉT NAPELLENZŐ PONYVA (karakat részére), kifogástalan állapotban levő, eladó. Timișoara IV., Fröbl-utca 36, II. emelet 25. (4131)

MAKRAME asztalterítő 160x160 méretű, eladó. Timișoara IV., Bonnaz-utca 13, I. emelet 7. (3608)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba fürdőszoba-használattal kiadó. Erdéklődni Timișoara, Traian-tér 7, 5. ajtó cím alatt, a földszinten. (3583)

OLCSÓN eladó kis családi ház Timișoaran, a Bessenyő-telepen, IV. utca 35 szám alatt. Bővebb felvilágosítást Timișoara-Fratelia, III-ik utca 50 szám alatt nyújtanak. (3584)

KÁRPITOSSEGÉDET, elsőrendű munkaerőt, azonnal alkalmazok. Brașov, Uj-utca 14 szám. (4136)

VARRÓGÉPJAVÍTÓ-műhely. Bármilyen gyártmányu (márkájú) varrógépet szakszerűen javít a Singer-cég volt mechanikusa. Brașov, Regina Maria-utca 22. (4137)

KISBÖGÖ, viola, kítűnő hangu, régi ki játszott hangszerek, jazz-nagydob, kínai dobbal, National-pénzszékény (kassza) nemkurblis, eladók Brașov-Brassó melletti városban. A hangszerek esetleg kicserélhetőek kifogástalan állapotban lévő, nagyobb akkordeonnal. Cim a timișoara kiadóhivatalban. (4135)

JÓL FŐZŐ mindenest-szakácsnő állást keres azonnalra. Timișoara II., Samuil Micu-utca 24. (a vitorony mellett.) (4138)

LELGFINOMABB damasztból készült, tizenkét személyes asztalterítő-készlet, továbbá szép, egy argaman-szőnyeg eladó. Megtekinthető csak délelőtt. Timișoara, Kunszor 1, II. em., 12, Apollo-mozi-nál. (3541)

WERTHEIM-pénzszékény (eredeti) 6-os számu eladó. Erdékelni 12-02 távbeszélő szám alatt lehet Timișoaran, 8-10, valamint 1-2 óra között. (3557)

2 SZALMAZSÁK, elsőrendű minőségű, 1 gyaipjából készült új takaró (pléd) 4-oszlopos, régi művi márvány-óra, Révai Nagy-Lexikon, lelvászonból készült kézimunkák, valamint fémből készült dohányszövet eladó. Timișoara I., Lonovici-utca 5, 15. ajtó. (3558)

MEZEI VASUT, öt és fél kgr-os pórekocsi-kal, aprányaggal, eladó. Erdékelni Timișoaran II., Iosif Vulcan-utca 12, szám alatt lehet, délután. (3559)

ARAGAZ- vagy pebegáz-palackot (bidont) átvennék, Ajánlatokat „Aragaz” jellegre a timișoara kiadóhivatalba kérek. (3560)

KIS CSALÁDI HÁZ, valamint kuttgla eladó. Timișoara, Freidorful-nou, XXIX. utca 16. (3561)

BUTOROZOTT SZOBA két személy részére kiadó. Timișoara I., Eugen de Savoya-utca 6, I. em., 8. (3562)

GYAKORLOTT irodai munkaerő, kifogástalan magyar, német, román nyelvtudással bír, mielőbb elhelyezkednék. Ajánlatokat „Szorgalmas és megbízható” jellegre a timișoara kiadóba kérek. (3563)

ELADÓ új, gyönyörű, damasztból készült 12-személyes asztalnához, valamint étkezéshez való asztalterítő, szájkendő nékül. Megtekinthető csak délután 3-7-ig. Timișoara, T. Vladimirescu-sor 28, az udvarban. (3564)

JÉGSZEKRÉNY kétajtós, továbbá pafon, ebédasztal, valamint kerevet (ottomán) eladó. Timișoara I., Regele Mihai-körút 8, II. em., 10. (3565)

KONYHABUTORT vennék, használtat, de kifogástalan, jó állapotban levőt. Eladók címüket 10-12 óra között 45-99 távbeszélő szám alatt közölhetik. (4139)

GYERMEKKOCSI, korszerű, vajszerű, ki fogástalan fehér gumikkal, valamint sportkocsi eladó. Timișoara IV., Fröbl-utca 36, II. emelet, 25. (4115)

50-EVEN felüli bejárónőt felfogadok. Timișoara III., Motilor-utca 2a, I. em., balra. (3574)

CORSO-MOZI, Arad TELEFON 23-64 Előadások 3, 5, 7 és 9 óra
Ma díszbemutató. Egy város éjszaka...
A román művészet legnagyobb nevei: A film írója: CARAGIALE. Rendezője: GEORGESCU. Zeneszerzője: CONSTANTINESCU. Szereplők: FLORICA DEMION, MARIA MAXIMILIAN, GH. CIPRIAN, GH. DEMETRU.